

Stanovisko MŠMT k závěrům kontrolní akce NKÚ č. 07/207

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ):

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy postupovalo při přípravě MS 2009 nekoncepčně a neplnilo řádně povinnosti správce programů.

Vláda podpořila kandidaturu na pořádání MS 2009 na základě materiálu Vyjádření státní podpory kandidatury na pořádání mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009 v České republice, ve kterém MŠMT ujistilo vládu, že na přípravu a pořádání MS 2009 nebudou požadovány prostředky SR, přesto v následujících letech opakovaně žádalo o jejich poskytnutí;

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT):

Ano, MŠMT v roce 2004 opravdu v materiálu do vlády k MS 2009 tvrdilo, že nebudou požadovány prostředky SR. MŠMT se v letech 2004 až 2006 dopustilo chyb, které se projeví chybným nastavením parametrů investičních akcí a celkovým poddimenzováním finančních objemů, které byly nezbytně nutné pro zajištění investičních akcí.

MŠMT zahájilo financování podprogramu 233 514 tak, jak byl jeho rozsah definován v podkladech k Usnesení vlády č.777/z 15. června 2005. Uvolňování financování bylo prováděno pouze na stavby, které připraveny byly.

Názor NKÚ, že financování mělo být zahájeno až tehdy, kdy by byly dostatečně technicky vyjasněny a připraveny všechny stavby podprogramu je pouze názor, který nemá oporu v žádných legislativních aktech.

V tomto názoru se vychází ze zpětného hodnocení, kdy proti původním předpokladům došlo k rozšíření věcné náplně a ke zvýšení celkového rozpočtu podprogramu.

Pomíne-li se skutečnost, že část vícenákladů byla způsobena okolnostmi „vis maior“ (sesuvy podloží na Ještědu), pak zůstávají otevřené otázky, zda by vláda změnila své stanovisko k pořádání MSL-2009 po zjištění, že náklady na jeho přípravu budou vyšší, než se původně zamýšlelo, a zda by bylo reálné jej zabezpečit v ještě kratších termínech (po té, kdy by byla provedena úplná technická a organizační příprava tak, jak si NKÚ představuje), než v těch, které i tak zbývaly.

K názoru, že MŠMT rozdělením podprogramu na jednotlivé investiční akce obešlo zákon o veřejných zakázkách, se musí vyjádřit Úřad pro hospodářskou soutěž. MŠMT má za to, že se tak nestalo.

Uvedený postup je také schválením Dokumentace podprogramu Ministerstvem financí kodifikován. Stejně tak úpravy této dokumentace.

Zásady MŠMT, které tvoří jednu ze součástí legislativního rámce Dokumentace programu, do kterého byl zařazen i Podprogram 233514, stanoví jako jeden z ukazatelů podíl SR. Nikde zde není určeno, že by se tento podíl měl vztahovat pouze na stavební práce.

Do hodnoty investice vstupuje jak hodnota stavebních prací, tak ostatní náklady, které jsou na vynaložení investice nezbytné, tedy i projekty. Názor NKÚ opět nemá legislativní podporu.

MŠMT skutečně akceptovalo a zaregistrovalo podklady, kde se (u J-02) vyskytly parametry, které byly duplicitní s těmi, které byly zaregistrovány jinde.

O zjištění této skutečnosti byl informován FÚ v Liberci a požádán o kontrolu, přestože podle zjištění MŠMT zde k duplicitnímu čerpání nákladů nedošlo a registrace byla pouhým administrativním nedorozuměním.

MŠMT vždy uvolňovalo čerpání prostředků pouze v rámci vydaného Rozhodnutí.

Není jasné, na základě čeho došlo NKÚ k tvrzení, že v 10 případech byly prostředky čerpány bez vydaného Rozhodnutí.

Dále je nutné připomenout, že úpravy a změny Rozhodnutí jsou plně v kompetenci správce programu. Není jasné, na základě čeho NKÚ tuto pravomoc zpochybňuje.

NKÚ:

MŠMT neprovádělo aktualizaci dokumentace programů a podprogramů v návaznosti na změny parametrů a výši přidělených prostředků SR.

MŠMT:

MŠMT předložilo aktualizaci dokumentace programu 233 340 před 31.12.2008 do zkráceného vnějšího připomínkového řízení na Ministerstvo financí. Po projednání připomínek MF byl materiál vládě ČR předložen v závěru měsíce ledna 2009 a vládou projednán a schválen usnesením vlády č. 177 ze dne 9.2.2009. Aktualizace dokumentace programu byla velmi náročná na zpracování dat vzhledem k tomu, že se jedná o 24 podprogramů. Do práce odboru investic, který měl zpracování na starosti, se velmi negativně projevíly personální změny na ministerstvu, za dobu trvání programu se vystřídal 5 ministrů, 3 ředitelé odboru, odbor byl několikrát přesouván mezi jednotlivými skupinami... Navíc negativně do jeho zpracování zasáhlo „nedokonalé“ a „nepřipravené“ spuštění nové databáze ISPROFIN dle vyhlášky 560/2006Sb., které v takovém rozsahu neumožňovalo zpracování dat. Sčítání údajů ze dvou překrývajících se databází bylo nakonec zpracováno ručně. I redukce v jednotlivých programech (odejmutí rezervních fondů) způsobily neustále změny, které nakonec vyústily ve výrazné časové prodloužení programu (viz str. 6 Zprávy)

NKÚ:

MŠMT přidělilo na rekonstrukci kolejí TUL prostředky SR na úkor ostatních akcí podprogramu 233 34I;

MŠMT:

Zajištění infrastruktury pro MS byla vládní prioritou, která nepochybně musela zasáhnout i do struktury akcí podprogramu. Některé akce původně plánované (např. rekonstrukce objektů „A“ a „P“ TUL) musely být odsunuty nebo provedeny mimo podprogram z vlastních zdrojů univerzity. Akce MS v Liberci však tvoří pouze 4,4% celého programu a proto zásadně neovlivňují program jako celek. Navíc zrealizované akce na kolejích TUL budou sloužit nejen pro ubytování v době MSL, ale dále pro Global games 2009 - olympijské hry mentálně postižených v červenci r. 2009 a 10. EYOWF 2011 - 10. zimní olympijský festival evropské mládeže.

NKÚ:

MŠMT navyšovalo prostředky SR určené TUL, přestože ve zdůvodněných požadavcích na navýšení byly uváděny nesprávné údaje, které mnohdy zakrývaly chyby v přípravě akce a v zadávacím řízení. Se

zvýšujícími se náklady na rekonstrukce kolejí rostly pouze výdaje státního rozpočtu, výše vlastního podílu se nezměnila;

MŠMT:

MŠMT u nově registrovaných akcí vyžaduje předložení výkazu výměr, které umožní podrobnější kontrolu při změnách v realizaci akce. Snížení podílu vlastních prostředků univerzit bylo v průběhu trvání dokumentace programu ovlivněno účinností vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterým se mění účetní postupy a které v praxi výrazně redukuje rozsah tvorby vlastních zdrojů účastníka programu, což bylo následně zohledněno v aktualizaci dokumentace programu. Dokládáme přiloženou tabulkou o tvorbě FRM na jednotlivých VVŠ od r. 2003.

NKÚ:

MŠMT stanovilo v rozhodnutích o poskytnutí dotace pro akci TUL-SKI technické parametry tak, že budou splněny i v případě, že nebude dodržen rozsah rekonstrukce stanovený v IZ. MŠMT neupravovalo parametry, přestože v průběhu akce byly navýšeny celkové náklady i přidělené prostředky SR;

MŠMT:

Změna projektovaných parametrů - po personálních změnách na odboru investic a předchozích nepřesnostech v parametrech byly parametry prověřeny a upřesněny tak, aby byly přehlednější, ale stále v souladu s parametry stanovené dokumentací programu a aby byly v závěru vyhodnotitelné, se stanovením a použitím těchto parametrů vyslovilo souhlas opakovaně i Ministerstvo financí. MŠMT v současné době přistoupilo u nově registrovaných akcí k doplňování parametrů lépe vystihujících předmět investičního záměru.

Po nástupu ministra Ondřeje Lišky byly investiční akce podrobeny vnitřní kontrole a nastaveny nové a transparentnější parametry pro všechny investiční akce realizované MŠMT.

NKÚ:

MŠMT neodhalilo nedostatky TUL v průběhu přípravy a realizace akcí a nedodržení podmínek stanovených pro poskytnutí a čerpání dotace a neprokázalo provádění kontrol;

MŠMT:

Původní IZ předložen již v 9/ 2005, registrace schválena 4/2006. Obecně lze potvrdit, že se v případě akcí pro MSL jednalo o stavby „ve zvláštním režimu“, schvalování změn IZ probíhalo pod časovým tlakem, opatřením proti nedodržování podmínek (v aktuální době měly charakter administrativních chyb), by bylo pouze zastavení stavby a důkladné prošetření, což by v rozsahu těchto konkrétních akcí reálně ohrozilo dokončení k termínu konání MSL a ve svém důsledku prodražení celkových nákladů realizace (např. zakonzervování a střežení rozestavěného objektu).

MŠMT má plánovanou kontrolu po dokončení, při závěrečném vyhodnocení akce v r. 2009. Vzhledem k tomu, že od r. 2007 probíhala na TUL kontrola NKÚ, rozhodlo MŠMT o provedení kontrolní akce až po dokončení akce v souvislosti se závěrečným vyhodnocením akce (dle vyhlášky 560/2006Sb.). Za předpokladu zjištění porušení rozpočtových pravidel je standardně, dle legislativních pravidel, podán podnět na místně příslušný finanční úřad. V případě pochybení nebude státní dotaci přiznán definitivní charakter a příslušná částka bude navracena do SR.

NKÚ:

MŠMT umožnilo, aby SML a TUL až na výjimky nehradily z vlastního rozpočtu stavební práce a to i přesto, že řada vybudovaných investic bude sloužit nejen v době konání MS 2009, ale je předpokládáno jejich komerční využití i v dalších letech.

MŠMT:

MŠMT není známo, že by rekonstruované objekty TUL měly být komerčně využívány, bude předmětem kontroly v r. 2009.

NKÚ:

(ke konkrétnímu nálezu na str. 8 Zprávy NKÚ)

MŠMT provedlo registraci akce TUL – II. etapa, přestože se akce překrývala s akcí TUL-SKI, a tato skutečnost byla zřejmá již v porovnání IZ. Porovnáním akcí byly vyčísleny ceny překrývajících se prací v celkové výši cca 5 500 tis. Kč.

MŠMT:

V době registrace IZ nebylo z porovnání dostupných dokladů zjištělné, zda se záměry překrývají. Viz výše - kontrola akce v r. 2009.

NKÚ:

(ke konkrétnímu nálezu na str. 8 Zprávy NKÚ)

Pro stavební objekt Úprava příjezdové komunikace Na Bohdalci, jehož náklady byly stanoveny ve výši cca 20 000 tis. Kč, byl stanoven parametr „1 komplet“. V průběhu realizace byl tento stavební objekt vypuštěn a nahrazen rekonstrukcí jiné komunikace, pro kterou však MŠMT již nestanovilo žádný parametr.

MŠMT:

Od schválení IZ v r. 2006 nebyla samostatně sledovaným závazným parametrem akce stanoveným v Rozhodnutí. Změna byla realizována (točna autobusů, zřízení objízdné trasy).